

Environmentální management – Slovník

ČSN
ISO 14050
01 0950

Environmental management – Vocabulary

Management environnemental – Vocabulaire

Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 14050:2009. Překlad byl zajištěn Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví. Má stejný status jako oficiální verze.

This standard is the Czech version of the International Standard ISO 14050:2009. It was translated by Czech office for standards, metrology and testing. It has the same status as the official version.

Nahrazení předchozích norem

Touto normou se nahrazuje ČSN ISO 14050 (01 0950) z března 2004.

Národní předmluva

Změny proti předchozím normám

Proti předchozí normě ČSN ISO 14050:2004 je tato norma rozšířena o termíny z norem řady ISO 14000 publikovaných po roce 2002. Kapitola „Termíny z oblasti auditu“ byla rozšířena a přejmenována na „Termíny vztahující se k validaci, ověřování a auditu“. Kapitola „Termíny z oblasti environmentálního značení a prohlášení“ byla rozšířena o termíny z oblasti environmentální komunikace a přejmenována na „Termíny vztahující se k environmentálnímu značení a prohlášení a k environmentální komunikaci. Přibyla kapitola: „Termíny vztahující se ke skleníkovým plynům“.

Pokud jde o překlady některých termínů uvedených ve slovníku, došlo oproti předchozímu vydání k následujícím změnám:

1. termín „product“ (původní překlad „výrobek“) je přeložen jako „produkt“
2. termín „product category“ (původní překlad „výrobní kategorie“) je přeložen jako „produktová kategorie“
3. termín „product system“ (původní překlad „výrobní systém“) je přeložen jako „produktový systém“
4. termín „verification“ (původní překlad „ověření“) je přeložen jako „ověřování“
5. termín „internal audit“ (původní překlad „vnitřní audit“) je přeložen jako „interní audit“
6. termín „transparency“ (původní překlad „průhlednost“) je přeložen jako „transparentnost“.

Související ČSN

ČSN EN ISO 9000 (01 0300) Systémy managementu kvality – Základní principy a slovník

ČSN EN ISO 9001 (01 0321) Systémy managementu kvality – Požadavky

ČSN EN ISO 14001 (01 0901) Systémy environmentálního managementu – Požadavky s návodem pro použití

ČSN ISO 14004 (01 0904) Systémy environmentálního managementu – Všeobecná směrnice k zásadám, systémům a podpůrným metodám

ČSN ISO 14015 (01 0915) Environmentální management – Environmentální posuzování míst a organizací (EPMO)

ČSN EN ISO 14020 (01 0920) Environmentální značky a prohlášení – Obecné zásady

ČSN ISO 14021 (01 0921) Environmentální značky a prohlášení – Vlastní environmentální tvrzení (typ II environmentálního značení)

ČSN ISO 14024 (01 0924) Environmentální značky a prohlášení – Environmentální značení typu I – Zásady a postupy

ČSN ISO 14025 (01 0925) Environmentální značky a prohlášení – Environmentální značení typu III – Zásady a postupy

ČSN EN ISO 14031 (01 0931) Environmentální management – Hodnocení environmentálního profilu – Směrnice

ČSN EN ISO 14040 (01 0940) Environmentální management – Posuzování životního cyklu – Zásady a osnova

ČSN EN ISO 14044 (01 0944) Environmentální management – Posuzování životního cyklu – Požadavky a směrnice

ČSN P ISO TS 14048 (01 0948) Environmentální management – Posuzování životního cyklu – Formát dokumentace údajů

ČSN 01 0962 Environmentální management – Integrace environmentálních aspektů do návrhu a vývoje produktu

ČSN ISO 14063 (01 0963) Environmentální management – Environmentální komunikace – Směrnice a příklady

ČSN ISO 14064-1 (01 0964) Skleníkové plyny – Část 1: Specifikace s návodem pro stanovení a vykazování emisí a propadů skleníkových plynů pro organizace

ČSN ISO 14064-2 (01 0964) Skleníkové plyny – Část 2: Specifikace s návodem pro stanovení, monitorování a vykazování snížení emisí nebo zvýšení propadů skleníkových plynů pro projekty

ČSN ISO 14064-3 (01 0964) Skleníkové plyny – Část 3: Specifikace s návodem pro validaci a ověření výroků o skleníkových plynech

ČSN ISO 14065 (01 0965) Skleníkové plyny – Požadavky na orgány validující nebo ověřující skleníkové plyny pro použití v akreditaci nebo jiných formách uznávání

ČSN EN ISO 19011 (01 0330) Směrnice pro auditování systému managementu jakosti a/nebo systému environmentálního managementu

ČSN EN ISO/IEC 17000 (01 0106) Posuzování shody – Slovník a základní principy

Upozornění na národní poznámky

Do této normy byla k článku 4.4.2, 5.19 a 5.22 doplněna informativní národní poznámka

Vypracování normy

Zpracovatel: České ekologické manažerské centrum, IČ 45249741, Ing. Květoslava Remtová, CSc

Technická normalizační komise: TNK 106 Management životního prostředí

Pracovník Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví: Ing. Gabriela Šimonová

Odmítnutí odpovědnosti za manipulaci s PDF souborem

Tento soubor PDF může obsahovat vložené typy písma. V souladu s licenční politikou Adobe lze tento soubor tisknout nebo prohlížet, ale nesmí být editován, pokud nejsou typy písma, které jsou vloženy, používány na základě licence a instalovány v počítači, na němž se editace provádí. Při stažení tohoto souboru přejímají jeho uživatelé odpovědnost za to, že nebude porušena licenční politika Adobe. Ústřední sekretariát ISO nepřijímá za její porušení žádnou odpovědnost.

Adobe je obchodní značka „Adobe Systems Incorporated“.

Podrobnosti o softwarových produktech použitých k vytvoření tohoto souboru PDF lze najít ve Všeobecných informacích, které se vztahují k souboru; parametry, na jejichž základě byl PDF soubor vytvořen, byly optimalizovány pro tisk. Soubor byl zpracován s maximální péčí tak, aby ho členské organizace ISO mohly používat. V málo pravděpodobném případě, že vznikne problém, který se týká souboru, informujte o tom Ústřední sekretariát ISO na níže uvedené adrese.

DOKUMENT CHRÁNĚNÝ COPYRIGHTEM

© ISO 2009

Veškerá práva vyhrazena. Pokud není specifikováno jinak, nesmí být žádná část této publikace reprodukována nebo používána v jakékoliv formě nebo jakýmkoliv způsobem, elektronickým nebo mechanickým, včetně fotokopíí a mikrofilmů, bez písemného svolení buď od organizace ISO na níže uvedené adrese, nebo od členské organizace ISO v zemi žadatele.

ISO copyright office

Case postale 56 · CH-1211 Geneva 20

Tel. + 41 22 749 01 11

Fax + 41 22 749 09 47

E-mail copyright@iso.org

Web www.iso.org

Published in Switzerland

MEZINÁRODNÍ NORMA

Environmentální management – Slovník ISO 14050

Třetí vydání

2009-02-15

Obsah

Strana

Contents

Page

Předmluva 6

Úvod 7

1 Předmět normy 8

2 Konvence užívané v termínech a definicích 8

3 Obecné termíny vztahující se k environmentálnímu managementu 8

4 Termíny vztahující se k systémům environmentálního managementu 12

5 Termíny vztahující se k validaci, ověřování a auditu 14

6 Termíny vztahující se k produktovým systémům 21

7 Termíny vztahující se k posuzování životního cyklu 26

8 Termíny vztahující se k environmentálnímu značení a prohlášením a k environmentální komunikaci 30

9 Termíny vztahující se ke skleníkovým plynům 34

Příloha A (informativní) Další pojmy vyskytující se v mezinárodní environmentální komunitě 41

Bibliografie 43

Abecední rejstřík českých termínů 45

Abecední rejstřík anglických termínů 48

Nadpis 1

Předmluva

ISO (Mezinárodní organizace pro normalizaci) je celosvětovou federací národních normalizačních orgánů (členských organizací ISO). Práci na přípravě mezinárodních norem obvykle provádějí technické komise ISO. Každý člen ISO, který se zajímá o předmět, pro který byla založena technická komise, má právo být v této technické komisi zastoupen. Práce se zúčastňují také vládní i nevládní mezinárodní organizace, s nimiž ISO navázala pracovní styk. ISO úzce spolupracuje s Mezinárodní elektrotechnickou komisí (IEC) ve všech záležitostech normalizace v elektrotechnice.

Mezinárodní normy se navrhují podle pravidel uvedených v části 2, směrnic ISO/IEC.

Hlavním úkolem technických komisí je připravovat mezinárodní normy. Návrhy mezinárodních norem přijaté technickými komisemi se rozasílají členským orgánům k hlasování. Zveřejnění mezinárodních norem vyžaduje schválení alespoň 75 % hlasujících členů.

Upozorňuje se na možnost, že některé části tohoto dokumentu mohou být předmětem patentových práv. ISO není odpovědná za identifikování jakýchkoli nebo všech patentových práv.

ISO 14050 byla vypracována technickou komisí ISO/TC 207, *Environmentální management*.

Toto třetí vydání ruší a nahrazuje druhé vydání (ISO 1450:2002), které bylo z technického hlediska revidováno začleněním nových a aktualizovaných termínů z dokumentů ISO/TC 207.

Úvod

Tato mezinárodní norma obsahuje pojmy a jejich definice tak, jak jsou používány v souboru mezinárodních norem ISO 14000 vztahujících se k environmentálnímu managementu.

Foreword 6

Introduction 7

1 Scope 8

2 Conventions used in terms and definitions 8

3 General terms relating to environmental management 8

4 Terms relating to environmental management systems 12

5 Terms relating to validation, verification, and auditing 14

6 Terms relating to product systems 21

7 Terms relating to life cycle assessment 26

8 Terms relating to environmental labelling and declarations and to environmental communication 30

9 Terms relating to greenhouse gases 34

Annex A (informative) Additional concepts encountered in the international environmental community 41

Bibliography 43

Alphabetical index of Czech terms 45

Alphabetical index of English terms 48

Foreword

ISO (the International Organization for Standardization) is a worldwide federation of national standards bodies (ISO member bodies). The work of preparing International Standards is normally carried out through ISO technical committees. Each member body interested in a subject for which a technical committee has been established has the right to be represented on that committee. International organizations, governmental and non-governmental, in liaison with ISO, also take part in the work. ISO collaborates closely with the International Electrotechnical Commission (IEC) on all matters of electrotechnical standardization.

International Standards are drafted in accordance with the rules given in the ISO/IEC Directives, Part 2.

The main task of technical committees is to prepare International Standards. Draft International Standards adopted by the technical committees are circulated to the member bodies for voting. Publication as an International Standard requires approval by at least 75 % of the member bodies casting a vote.

Attention is drawn to the possibility that some of the elements of this document may be the subject of patent rights. ISO shall not be held responsible for identifying any or all such patent rights.

ISO 14050 was prepared by Technical Committee ISO/TC 207, *Environmental management*.

This third edition cancels and replaces the second edition (ISO 14050:2002), which has been technically revised to include new and updated ISO/TC 207 documents.

Nadpis 1

Introduction

This International Standard contains concepts and their definitions as used in the ISO 14000 series of International Standards related to environmental management.

Pro zavedení a práci environmentálních manažerských systémů je důležitá komunikace. Tato komunikace je neefektivnější tehdy, když existuje stejný výklad použitých termínů.

Mnoho environmentálních termínů a definic vychází z dříve vzniklých pojmů. Postupný vývoj těchto environmentálních pojmů nevyhnutelně znamená, že environmentální terminologie se bude stále vyvíjet. Účelem této mezinárodní normy je podávat výklad termínů, jež se používají v soustavě mezinárodních norem ISO 14000.

Záměrem této mezinárodní normy je především zajistit uživatelům norem soubor všech termínů a definic používaných v oblasti environmentálního managementu. Očekává se však, že dokument budou, jako první pomoc pro zajištění jednotnosti, používat také pracovníci zabývající se tvorbou norem, zvláště ti, kteří pracují na překladech.

Termíny a definice v této mezinárodní normě jsou převzaty z mezinárodních norem o environmentálním managementu uvedených dále v přehledu literatury.

Vzhledem k pokračující práci na vývoji norem environmentálního managementu v rámci ISO/TC 207, a spolu s ISO/TC 176, včetně publikování dodatečných a revidovaných mezinárodních norem, bude tato mezinárodní norma přezkoumávána a podle potřeby revidována nebo novelizována.

Další pojmy, které se mohou vyskytovat v oblasti environmentálního managementu, nejsou v této mezinárodní normě definovány. Avšak, za účelem pomoci uživatelům mezinárodních norem soustavy ISO 14000 o environmentálním managementu, jsou některé z těchto dodatkových pojmů uvedeny v bibliografii.

Uživatelé by měli vzít na vědomí, že použití a popis těchto pojmů nejsou v rámci mezinárodní environmentální komunity jednotné. Cílem jejich uvedení v příloze A není podporovat nebo schvalovat používání těchto pojmů.

1 Předmět normy

Tato mezinárodní norma definuje termíny základních pojmů vztahujících se k environmentálnímu managementu, publikované v mezinárodních normách řady ISO 14000.

POZNÁMKA 1 Poznámky připojené k určitým definicím podávají vysvětlení nebo příklady s účelem usnadnit porozumění popsaným pojmům.

POZNÁMKA 2 Termíny a definice jsou uváděny systematicky podle abecedy. Termín použitý v definici nebo v poznámce, který je definován v jiném hesle, je psán tučným písmem a za ním se v závorce uvádí číslo hesla v kulatých závorkách. Takové termíny mohou být nahrazeny jejich kompletní definicí.

Communication is important in the implementation and operation of environmental management systems. This communication will be most effective if there is a common understanding of the terms used.

Many environmental terms and definitions are the result of recently developed concepts. The gradual evolution of these environmental concepts inevitably means that environmental terminology will continue to develop. The purpose of this International Standard is to convey an understanding of the terms used in the ISO 14000 series of International Standards.

This International Standard is intended above all to provide standards users with a compilation of the terms and definitions in use in the field of environmental management. It is expected, however, that the document will also be of use to standards developers, particularly those involved with translation, as an aid to maintaining consistency.

The terms and definitions in this International Standard are derived from the International Standards on environmental management given in the Bibliography.

Because of the ongoing work on the development of environmental management standards within ISO/TC 207, and in cooperation with ISO/TC 176, including the publication of additional and revised International Standards, this International Standard will be reviewed and, as appropriate, revised or amended.

Other concepts which may be encountered in the environmental management field are not defined in this International Standard. However, to aid users of the ISO 14000 series of International Standards on environmental management, some of these additional concepts are included with bibliographic references.

Users should be aware that the application and description of these concepts vary throughout the international environmental community. Their presence in Annex A is not intended to promote or endorse the use of these concepts.

1 Scope

This International Standard defines terms of fundamental concepts related to environmental management, published in the ISO 14000 series of International Standards.

NOTE 1 The notes appended to certain definitions offer clarification or examples to facilitate understanding of the concepts described.

NOTE 2 The terms and definitions are laid out in a systematic order, with an alphabetical index. A term in a definition or note that is defined in another entry is indicated by bold-face followed by its entry number in parentheses. Such terms may be replaced by their complete definition.

Konec náhledu - text dále pokračuje v placené verzi ČSN.